

ВОЄННА ЧИТАНКА ч. 6.

СПІВАНИК

Д Л Я

УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ.

ВІДЕНЬ, 1917.

НАКЛАДОМ УКР. УЧИТЕЛЬСТВА У ГІМНДІ.

З друкарні Ад. Гольцгаузена у Відні

З м і с т.

	Стор.
1. Народний гимн	3
2. Із-за синіх Карпат	3
3. Марш Гайдамаків	3
4. Шалійте!	4
5. Друзі, смілійш!	5
6. Розвивай ся, дубе!	5
7. Не пора!	6
8. І шумить і гуде!	7
9. Збирайте ся, хлопці, живо	7
10. Наша славна Україно!	8
11. Чом, земле моя?	8
12. Марш українських дітей	9
13. Взяв би я бандуру	10
14. Гей-же до бою!	10
15. Червона калина	11
16. Українка я маленька	12
17. Запорожець у неволі	12
18. Боже великий, єдиний	13
19. Журба	13
20. Вязанка коломийок	15

Рисунки О. Кульчицької.

Народний гімн.

Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля,
Ще нам братя молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, братя, у своїй сторонці.
Душу, тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, братя, козацького роду.

Із-за синіх Карпат.

Із-за синіх Карпат чути ревіт гармат,
Чути тріскіт крісів без упину.
Там вороже плем'я простягнуло рамя,
Щоб добити до решти Вкраїну.

Із-за синіх Карпат вигляда супостат,
Своїм зором шукає неситий,
Щоб до решти здавить, у кайдани забить,
Хто ще вольний, хто ще не забитий.

Із-за синіх Карпат чути стукіт лопат,
Там ховають поляглих героїв,
Що на рідній землі свою кров пролили
Серед лютих, безвиглядних боїв.

Марш Гайдамаків.

Ми гайдамаки, ми всі однакі,
Ми ненавидим пута і ярмо,—

Йшли діди на муки, підуть і правнуки.
За парід всі жите свое дамо.

Доки сусіди нам людоїди,
Ми гайдамаки як були так є, —
Вже часи минули, як ми шию гнули,
І кождий з нас за всіх жите дає.

Знай, лютий враже, сотня поляже,
Тисяч натомісць стане до борби, —
І з кайдан недолі до жита на волі,
Повстануть знов подоптані раби.

Наша присяга: правда, відвага,
Пімста за кривду люта і страшна, —
Бо ми гайдамаки, местники однакі,
Що нам і смерть за правду не страшна.

Шалійте!

Шалійте, шалійте, скажені кати!
Годуйте шпіонів, будуйте тюрми;
До бою з Москвою Україна стане,
Пірвем, пірвем, пірвем ті кайдани!
За правду, за волю ми станемо враз,
Нї тюрми, нї кулі не пострах для нас,
Бо вільного духа не скути в кайдани,
Біда, біда, біда вам, тирани!

Від краю до краю не громи гудуть, —
Українські полки на ворога йдуть.
І поклик рокоче: Вставайте, народи,
Прийшла пора, пора — день свободи!
За правду, за волю і т. д.

Друзі, смілійш!

Друзі, смілійш! Не втрачайте
Духу в нерівнім бою,
Рідну країну спасайте,
Честь і свободу свою!

Хай нам умерти прийдесть ся
В путах ворожих, тяжких, —
Чин наш не вмере, відзоветь ся
На поколіннях живих.

Хай нас по тюрмах саджають,
Хай нас катують огнем,
Хай на Сибір висилають, —
Ми всі ті муки знесем!

Хай нам умерти прийдесть ся і т. д.

Розвивай ся, дубе.

Розвивай ся ти, високий дубе, весна красна буде,
Розпадуть ся пута довговічні, пробудять ся люде.
Розпадуть ся пута довговічні, тяжкії кайдани,
Непобіджена злими ворогами Україна встане.
Встане наша славна Україна щаслива і вільна,
Від Кавказу аж до Сяна річки одна-нероздільна.
Зникнуть межі, що помежували чужі між собою,
Згорне Мати до себе всі діти теплою рукою.
Діти мої, діти нещасливі, блудні сиротята,
Годі-ж бо вам в сусід на услужі свій вік коротати.
Чи-ж то мало та ви наслужились Москві та й Ляхови,
Чи-ж то мало та ви наточили братерської крові?
Пора діти, пора поглядіти до власної хати,

Щоб газдою, а не слугою перед світом стати.
 Єднаймо ся, братаймо ся, в товариство чесне
 Най братерством, щирими трудами Вкраїна
 воскресне!

Піднімайтесь на святее діло, на щирую дружбу,
 Та щоби ви чесно послужили для Матери службу.
 Розвивайся ти, високий дубе, весна красна буде,
 Гей вставаймо, єднаймо ся, українські люде!

Не пора.

Не пора, не пора, не пора
 Москалеви й Ляхови служить!
 Довершилась України кривда стара, —
 Нам пора для України жить.

Не пора, не пора, не пора
 За драпіжників лить свою кров,
 І любити царя, що наш люд обдира, —
 Для України наша любов.

Не пора, не пора, не пора
 В рідну хату вносити роздор,
 Най пронаде незгоди проклята мара,
 Під свій рідний єднаймось прапор!

Бо пора се великая єсть!
 У завзятій, важкій боротьбі
 Ми поляжем, щоб волю і щастє і честь,
 Рідний краю, здобути тобі!

І шумить і гуде.

І шумить і гуде, дрібний дощик іде,
 Просіть пана-капітана, най на Москалів веде.
 Бо Москаль нас напав і наш край зруйнував —
 Та ти будеш, вражий сину, раз на все науку мав.
 Гей тримав же ти нас у ярмі такий час,—
 А тепер скоштуй, небоже, того пива у нас.
 Ти нам волю забрав, ти нам Січ зруйнував,
 Та не будеш ти Москалю, вже нас більше обкрадав.
 Бо прийшов нині день, розбем вас у пень,
 На широкій Україні заспіваєм пісень.
 Бо Москаль вже гадав, що Вкраїну приспав,
 А для неї саме нині день пробуди настав!
 Та як встане вона, як зірветь ся зі сна,
 Буде, буде Україна на весь світ голосна.

Збирайте ся, хлопці, живо.

(На голос: „На вулиці сурма грає“.)

Збирайте ся, хлопці, живо, [2 рази]
 Гей, бо чекає на нас живо [2].

Бо чекає на нас нива,
 Та Україна нещаслива.

Ми ідем косити, жати,
 Гей, Москаля проч виганяти.

А підеш ти, вражий сину!
 Що засмітив нам Україну.

Україна — наша мати,
 Ми її хочем доглядати.

Ми засієм її зérном,
Гей, та не так, як ви, мізерно.

Наше зерно — то пшениця,
Гей, аж цілий край просвітить ся.

Наше зерно — добра доля,
Гей, аж настане вільна воля.

Наша славна Україно!

Наша славна Україно, прабатьківська земле мила,
Ми за Тебе без упину мем боротись скільки сила.

Дорога Твоя нам слава, в нашім серці Ти єдина,
Мила там, де степ розлогий, мила там, де верховина.

Наша славна Україна, в нас для Тебе серце беть ся,
Повитаєш долі днину, свобода Тобі всміхнеть ся.

Як ту землю не любити? та-ж за нею серце гине,
Ах, для неї тільки жити, для вільної України!

Чом, земле моя?

Чом, чом, чом, земле моя,
Так люба ти мені, так люба ти мені?
Чом, чом, чом, земле моя,
Чарує так мене краса твоя?

Чим, чим, чим манить мене
Пташині твоєї спів, пахучий цвіт лісів?
Чим, чим, чим манить мене
Водици струй твоїх, що тут пливе?

— Тим, тим, тим, дитино, знай,
 Бо тут ти вперше в ярі ліг узріла світ.
 Тим, тим, тим, дитино, знай,
 Бо води, ті ліси—твій рідний край.

Тут, тут, тут діди твої
 Пролили кров свою за віру й свободу,
 Тут, тут, тут усі твої
 Найблизші серденьку і дорогі.

Марш українських дітей.

(На голос: „Зеленая рута“).

Гей там дівтора наша йде,
 Гей на переді стяг несе.
 А краска стягу — жовтий цвіт,
 На синім полі, як блакит.

А на прапорі тім скала,
 А під скалою видно льва
 І клич, що грімко в бій зове —
 За Україну, хто живе!

Гей як скала ся ми тверді,
 Поляжем в бою, не в ярмі!
 Бо хоч слабі ще дівтаки,
 Боротись вчили нас батьки.

Як льви підемо в боротьбу
 За України свободу.
 І присягаєм: „Не спічнем,
 Доки кайданів не зірвем.“

Взяв би я бандуру.*

Взяв би я бандуру, настроїв, заграв,
Щоби голос пісні до небес лунав.

Нивами, водами, понад лугів цвіт,
Гей, летіла-б пісня у далекий світ.

Линула би пісня, моїх мрій дитя,
Між зневіру несла новий клич житя,

До борби кріпила за добро, красу,
За бездольний нарід, за справу святу.

Линула би пісня, гей той цвіт вишень,
Солодка як мрія, палка як огонь.

А де-б не торкнулась крайчиком крилець,
Там спливала-б радість до сумних сердець.

Гей-же до бою!

(На голос: „Ми гайдамаки“.)

Гей-же до бою, братя, за волю,
Гей-же з катами нашими на суд,
Що нас осліпили, кров народу пили!
Прозрів, прозрів, прозрів вже нині люд.

Гей-же до бою, братя, за волю,
З ворогом лютим час зробити лад!
Вже ревуть гармати! схамени ся, кате,
Віддай, віддай Україну назад!

Ти зрабував її, ти сляндрував її!
 Де були: школи, будовав тюрми,
 Гатив греблі-тами нашими кістками.
 Невжеж, неевжеж, неевжеж не люде ми ?

Хочемо волі, власної долі,
 Хочемо рідний розвивати квіт,
 Хочемо просвіти, хочемо летіти,
 Як птах, як птах, як птах, в широкий світ!

Червона калина.

Гей, у лузі червона калина похилила ся,
 Чогось наша славна Україна зажурила ся.
 А ми тую червону калину піднімемо,
 А ми тую славну Україну, гей, гей, розвеселимо.

Машерують наші добровольці на кривавий лан,
 Визволяти братів-Українців з московських кайдан.
 А ми наших братів-Українців визволимо,
 А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо.

Гей, у полі ярої пшенички золотистий лан,
 Розпочали стрільці-Українці з Москалями тан.
 А ми тую ярую пшеничку ізберемо,
 А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо.

Як повіє буйнесенький вітер з широких степів,
 То прославимо по всій Україні Січових-Стрільців.
 А ми тую стрілецькою славу збережемо,
 А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо.

Українка я маленька.

(На голос: „Що я буду бідний діяв“.)

Українка я маленька,
Українці батько й ненька
І сестричка й братчик милий
На Україні ся родили.

Не забуду я ніколи,
Що мій знак — лев в синім полі,
Що Україна — край мій рідний,
Що був славний і свобідний.

А як буду вже велика,
Не злякаюсь труду-лиха.
Буду братям помагати
Україну визволяти.

А тепер я вчитись буду
Той праці, того труду,
Щоб зростала добра слава,
Що я Українка жвава!

Запорожець у неволі.

Вже більше літ двіста, як козає в неволі
Ходить понад беріг, викликує долі:
— „Гей, вийди, вийди із води,
Визволь мене, серденько, із біди.“

— „Не вийду, козаче, не вийду, соколе,
Хоч рада, не вийду, бо сама в неволі.
Гей, у неволі, у ярмі,
Під московським каравулом у тюрмі.“

Мене молодую, козацькую долю
Запродали в тяжку московську неволю,
Гей, у неволю, в кайдани,
Нерозумний ти, гетьмане Богдане.

Із ратищ козацьких серпи поробили,
А списи, шаблюки, в коси поломили.
Деж наші коні-соколи,
Самі наші Запорожці як орли“.

— „Кові ваші в плузї, а козак за плугом.
Аж вітер сумує, вганяючи лугом.
Гей ти, козаче, покинь плуг
Та й на коня і—на волю в луг“.

Боже великий, єдиний!

Боже великий, єдиний, Русь-Україну храни,
Волі і світу промінем Ти її осіни.
Світлом науки і знаня нас дітей просвіти,
В чистій любови до краю Ти нас, Боже, зрости.
Молимось, Боже єдиний, Русь-Україну храни,
Всі свої ласки, щедроти Ти на люд наш зверни.
Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світа, щастя, дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

Журба.

Стоїть гора високая,
По-під горою гай;
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай.
Під гаєм веть ся річенька,
Як скло вона блищить;

Долиною зеленою
 Кудись вона біжить.
 Край берега у затишку
 Привязані човни;
 А три верби схилили ся,
 Мов журять ся вони,
 Що пройде любе літечко,
 Повіють холода,
 Осиплеть ся з них листячко —
 І понесе вода.
 Журю ся й я над річкою...
 Біжить вона, шумить,
 А в мене бідне серденько
 І мліє і болить.

. . . . .
 До тебе, люба річенько,
 Ще вернеть ся весна;
 А молодість не вернеть ся,
 Не вернеть ся вона!..

— — —
 Стоїть гора високая,
 Зелений гай шумить;
 Пташки співають голосно
 І річенька блищить.
 Як хороше, як весело
 На білім світі жить!..
 Чого-ж у мене серденько
 І мліє і болить?
 Болить воно та журить ся,
 Що вернеть ся весна,
 А молодість... не вернеть ся,
 Не вернеть ся вона.

Вязанка коломийок.

Я співаю, я співаю, та й собі гадаю,
Нема кращих співаночок, як у нашім краю.
Ой нема то краще в світі, як наша Вкраїна,
Там співає співаночки кожда дівчина.
Сонце гріє, вітер біє, трава зеленіє,
А школяр собі співає, бо співати вміє.
Ой, співаймо, школярі, бо вже не будемо,
Сонце низько, вечір близько, до дому підемо.
Ой учіть ся, любі діти, читати, писати,
Бо се швода молоденькі літа марнувати.
Ой учіть ся, любі діти, поки молоденькі,
Всі що дня ходіть до школи, та вчить ся пильненько.

Воєнні читанки:

1. **За Україну**, діточа збірка з образками Ц. 30 с.
2. **Червона калина**, стрілецька збірка з малюнками . . . . . " 30 "
3. **Опис рідного краю**, маленька географія України, ч. I., з малюнками і машкою, II. видане . . . . . " 30 "
4. **Малий Василько**, оповідання . . . . . " 20 "
5. **Земле моя!** Ів. Франка . . . . . " 20 "
6. **Співаник для укр. молодіжи** . . . . . " 20 "

ДРУЖУЮТЬ СЯ:

К. Гриневичева: Оповідання
М. Підгірянки: Поезії.
Житє укр. народа (геогр. Укр., II.)
Укр.-німецькі розмови.

На складі видавництва можна також набути:

1. **Филярет Колесса**. Воєнні квартети.
Вид. Укр. Культ. Ради. Відень 1915.
4°. 18 см. . . . . Ц. 2 К.—с.
2. **Ще не вмерла Україна**. Співаник
з великих днів, з ногами. Вид. Укр.
Культ. Ради. Відень 1916. 8°. 64 см. " 2 " — "
3. **Наша Пісня**. 20 пісень з нотами.
Вид. „Союза визв. Укр.“ Вецляр.
1916. 8°. 34 см. . . . . " — „ 50 "
4. **Наша пісня**. 10 пісень з нотами,
Вид. „Союза визв. Укр.“ Вецляр.
1916. 8°. 34 см. . . . . " — „ 30 "
5. **Сім пісень**. З нотами. Вид. „Союза
визв. Укр.“ . . . . . " — „ 20 "